

## Negovanović a ostatní v. Srbsko (stížnost č. 29907/16, 30022/16, 30322/16, 31142/16)

**Datum rozhodnutí:** 25. ledna 2022

**Závěr:** Členské státy mají velmi omezený prostor pro uvážení, pokud jde o rozdílné zacházení s osobami s postižením.

**Obsah:** Stížnost se týká diskriminace slepých šachistů, kteří získali medaile v nejprestižnějších mezinárodních soutěžích, včetně olympiády slepých šachistů. Na rozdíl od jiných postižených srbských sportovců i na rozdíl od vidících šachistů, kteří dosáhli srovnatelných sportovních výsledků, byly stěžovatelům odepřeny určité finanční výhody a prémie, právě tak jako čestné diplomy. Soud rozhodl většinou pěti hlasů ku dvěma, že byl porušen čl. 1 Protokolu č. 12 Úmluvy. K rozsudku je připojeno společné nesouhlasné stanovisko soudce Kjølbros a soudkyně Koskelo.

**Poznámka:** Soud uvedl, že je zcela legitimní, jestliže se srbské sportovní orgány orientují jen na největší úspěchy a nejdůležitější soutěže. V této situaci však nebyl důvod zacházet se stěžovatelem odlišně pouze na základě jejich zdravotního postižení.

**Související judikatura:** rozsudek ze dne 29. 10. 2019, *Baralija v. Bosna a Hercegovina*, č. 30100/18, rozsudek ze dne 23. 2. 2016, *Çam v. Turecko*, č. 51500/08, rozsudek Velkého senátu z dne 13. 11. 2007, *D. H. a ostatní v. Česká republika*, č. 57325/00, ECHR 2007 IV, rozsudek ze dne 30. 1. 2018, *Enver Şahin v. Turecko*, č. 23065/12, rozsudek Velkého senátu ze dne 5. 9. 2017, *Fábián v. Maďarsko*, č. 78117/13, rozsudek ze dne 10. 9. 2020, *G. L. v. Itálie*, č. 59751/15.

**Relevantní ustanovení:** čl. 1 Protokolu č. 12 k Úmluvě o lidských právech a základních svobodách (obecný zákaz diskriminace).

## I. V. T. v. Rumunsko (stížnost č. 35582/15)

**Datum rozhodnutí:** 1. března 2022

**Závěr:** Soudy členského státu nedostatečně uvážily zájem nezletilé stěžovatelky na ochraně jejího práva na soukromý život ve vztahu k uveřejnění televizního interview s ní bez souhlasu rodičů.

**Obsah:** Stížnost se týká uveřejnění televizního interview s jedenáctiletou stěžovatelkou, a to bez souhlasu jejích rodičů. Učitelé nebyli pořízením rozhovoru přítomni. Reportér rumunského televizního kanálu pořídil se stěžovatelkou i několika jejími spolužáky rozhovor o okolnostech tragické smrti žákyně, která na školním výletě vypadla z vlaku. Ač byl obličej stěžovatelky rozostřen, bylo možné ji na záběrech poznat. Interview bylo odvysíláno a stěžovatelka následně čelila šikaně a negativním reakcím ze strany zaměstnanců školy a spolužáků, protože v rozhovoru zmínila, že slyšela, že k incidentu došlo v nepřítomnosti učitelů. Řekla: „O žáky mělo být lépe postaráno, aby byli v bezpečí.“ Stěžovatelka později požadovala od televizní stanice kompenzaci za utrpěnou újmu, ale vnitrostátní soudy ji s odkazem na svobodu slova a právo na informace nepřiznaly. Vnitrostátní soudy přitom uvedly, že skutečnost, že byl rozhovor pořízen bez souhlasu rodičů, na jejich závěrech nic nemění. Příslušný senát Soudu jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 8 Úmluvy.

**Poznámka:** Soud souhlasil se závěrem vnitrostátních soudů, že interview se týkalo otázky veřejného zájmu. Nicméně soudy měly zohlednit, že stěžovatelka byla nezletilá a televizní stanice souhlas rodičů s odvysíláním nikdy nežádala. Soud připomněl, že pravidla Národní audiovizuální rady stanoví, že „právo dítěte na soukromý život a podobu má přednost před potřebou informací, zejména pokud se jedná o dítě ve zranitelné situaci.“ V této situaci zveřejnění soukromé informace, vztahující se k identitě nezletilého dítěte, které se stalo svědkem tragické události, musí být zvláště odůvodněno. V dané situaci ale soud měl pochybnosti, zda bylo třeba ve veřejném zájmu zveřejnit mínění dítěte, které nebylo přímo svědkem předmětné události.

**Související judikatura:** rozsudek ze dne 16. 12. 2010, *Aleksey Ovchinnikov v. Rusko*, č. 24061/04, rozsudek ze dne 9. 10. 2012, *Alkaya v. Turecko*, č. 42811/06, rozsudek Velkého senátu ze dne 7. 2. 2012, *Axel Springer AG v. Německo*, č. 39954/08, rozsudek ze dne 19. 11. 2020, *Dupate v. Lotyšsko*, č. 18068/11, rozsudek ze dne 17. 3. 2016, *Kahn v. Německo*, č. 16313/10, rozsudek Velkého senátu ze dne 17. 10. 2019, *López Ribalda a ostatní v. Španělsko*, č. 1874/13 a 8567/13.

**Relevantní ustanovení:** čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na respektování soukromého a rodinného života).

## Kozan v. Turecko (stížnost č. 16695/19)

**Datum rozhodnutí:** 1. března 2022

**Závěr:** Disciplinární řízení bylo proti stěžovateli vedeno zejména pro jeho výkon práva přijímat a poskytovat informace, což představuje klíčový prvek svobody projevu.

**Obsah:** Stížnost se týká disciplinární sankce, udělené stěžovateli, který je soudcem. Stěžovatel v rámci soukromé diskusní skupiny na Facebooku nazvané „Právní civilizace“, která se věnovala profesionálním zájmům v systému justice, publikoval článek, který byl předtím zveřejněn na internetu, s názvem „Soudní rehabilitace za ukončení šetření 17. prosince, propuštění za vedení šetření“, bez jakéhokoli vlastního komentáře. Předmětem článku byla kritika některých rozhodnutí soudcovské rady a státní prokuratury a zpochybnění nezávislosti justice na exekutivě. Článek byl rozsáhle komentován členy diskusní skupiny, která sdružuje skoro devět tisíc osob a jejími členy nejsou jen soudci, ale i právní akademici, příslušníci jiných právnických povolání a studenti. Následně bylo na základě žádosti prokuratury zahájeno disciplinární řízení se stěžovatelem. Příslušný orgán soudcovské rady rozhodl, že stěžovatel porušil svou povinnost loajality vůči státu a své povinnosti soudce. Bylo konstatováno, že ačkoliv stěžovatel nijak nevyjádřil svůj souhlas s obsahem článku, bylo jeho úmyslem jej šířit velkému množství uživatelů a tím vyjádřit svůj postoj. Toto rozhodnutí bylo následně potvrzeno vyššími vnitrostátními instancemi. Následně, po neúspěšném pokusu o převrat v červnu 2016, byl stěžovatel zbaven úřadu a bylo proti němu zahájeno trestní řízení pro příslušnost k teroristické organizaci (tzv. „Gulenistická teroristická organizace/ Paralelní státní struktura“). Stěžovatel byl nepravomocně odsouzen k sedmi letům a šesti měsícům vězení pro příslušnost k teroristické organizaci, odvolací řízení není dosud skončeno. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 10 a čl. 13 Úmluvy.

**Poznámka:** Soud zdůraznil, že důvody postihu stěžovatele samy o sobě jsou součástí cílů, kterým Úmluva přiznává legitimitu, konkrétně zachování nezávislosti a pravomoci

justice. Soud uvedl, že článek, o němž se jednalo, byl příspěvkem do diskuse, která je oblastí zvláštního zájmu pro příslušníky justice, protože se týká nestrannosti justice a její nezávislosti na výkonné moci ve vztahu ke konkrétním událostem spojeným s disciplinárními řízeními o podezření z korupce v období konce roku 2013 a odporu vlády proti vedení těchto řízení.

**Související judikatura:** rozsudek ze dne 18. 12. 2012, *Ahmet Yildirim v. Turecko*, č. 3111/10, ECHR 2012, rozsudek Velkého senátu ze dne 23. 6. 2016, *Baka v. Maďarsko*, č. 20261/12, rozsudek Velkého senátu ze dne 16. 6. 2015, *Delfi AS v. Estonsko*, č. 64569/09, ECHR 2015, rozsudek ze dne 9. 7. 2013, *Di Giovanni v. Itálie*, č. 51160/06, rozsudek ze dne 9. 3. 2021, *Eminağaoğlu v. Turecko*, č. 76521/12, rozsudek ze dne 15. 10. 2020, *Guz v. Polsko*, č. 965/12, rozsudek ze dne 14. 2. 2008, *July a SARL Libération v. Francie*, č. 20893/03, ECHR 2008 (výňatky).

**Relevantní ustanovení:** čl. 10 (svoboda projevu) a čl. 13 (právo na účinné opravné prostředky) Úmluvy o lidských právech a základních svobodách.

## Johansen v. Dánsko (stížnost č. 27801/19)

**Datum rozhodnutí:** 3. března 2022

**Závěr:** Je legitimní, jestliže členský stát uplatňuje pevný postoj vůči terorismu, který sám o sobě představuje hluboké ohrožení lidských práv.

**Obsah:** Stížnost se týká zbavení stěžovatele dánského občanství a jeho vyhoštění z Dánska s trvalým zákazem návratu, a to zejména z důvodu jeho odchodu do Sýrie, kde se stěžovatel připojil k „Islámskému státu“. Stěžovatel byl usvědčen, že v září 2013 odešel do Sýrie s následným návratem do Dánska v únoru 2014, stal se rekrutem Islámského státu a prošel výcvikem k páchání teroristických útoků. Nejvyšší soud rozhodl o odnětí státního občanství stěžovateli a jeho trvalém vyhoštění z Dánska na rozdíl od soudů nižších stupňů. Uvedl k tomu, že ačkoliv se stěžovatel narodil v Dánsku, vyrostl zde a má dánské vzdělání, ač zde žijí jeho matka a sourozenci a jeho manželka, s níž má stěžovatel syna, je dánská občanka, má stěžovatel vztah i k tuniské kultuře a ovládá arabštinu. Jeho manželka konvertovala v 18 letech k islámu a jeho syn navštěvoval v Dánsku islámskou školu, takže nejsou zcela nepřipraveni jej následovat do Tuniska, nebo případně jej tam

mohou kdykoliv navštívit a být s ním v kontaktu prostřednictvím internetu nebo telefonického spojení. Příslušný senát Soudu jednomyslně prohlásil stížnost stěžovatele za nepřijatelnou.

**Poznámka:** Soud uvedl, že rozhodnutí vnitrostátních orgánů týkající se stěžovatele byla učiněna po důkladném, pečlivém a rychlém posouzení jeho věci, s ohledem na závažnost trestných činů, jichž se dopustil, a jeho osobní situaci, při dodržení mezinárodních závazků členského státu. Soud uvedl, že rozhodnutí vnitrostátní orgány přijaly v důsledku aktivit samotného stěžovatele, které byly výsledkem jeho osobní volby, a jsou spojena s jeho odsouzením pro trestné činy terorismu.

**Související judikatura:** rozsudek ze dne 25. 6. 2020, *Ghoumid a ostatní v. Francie*, č. 52273/16, 52285/16, 52290/16, 52294/16, a 52302/16, rozhodnutí o nepřijatelnosti stížnosti ze dne 22. 1. 2019, *Said Abdul Salam Mubarak v. Dánsko*, č. 74411/16, rozsudek ze dne 28. 5. 1985, *Abdulaziz, Cabales a Balkandali v. Spojené království*, č. 9214/80, 9473/81 a 9474/81, Series A 94, rozsudek Velkého senátu ze dne 18. 10. 2006, *Üner v. Nizozemí*, č. 46410/99, ECHR 2006-XII, rozsudek Velkého senátu ze dne 23. 6. 2008, *Maslov v. Rakousko*, č. 1638/03, ECHR 2008, rozsudek ze dne 1. 12. 2016, *Salem v. Dánsko*, č. 77036/11, rozhodnutí o nepřijatelnosti stížnosti ze dne 16. 5. 2017, *Hamesevic v. Dánsko*, č. 25748/15, rozhodnutí o nepřijatelnosti stížnosti ze dne 6. 6. 2017, *Alam v. Dánsko*, č. 33809/15, rozsudek ze dne 14. 9. 2017, *Ndidi v. Spojené království*, č. 41215/14.

**Relevantní ustanovení:** čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na respektování soukromého a rodinného života).

### Karuyev v. Rusko (stížnost č. 4161/13)

**Datum rozhodnutí:** 3. března 2022

**Závěr:** Odsouzení stěžovatele za výtržnictví proto, že plivl na portrét prezidenta Putina, nemělo jasný a předvídatelný zákonný základ ve vnitrostátním právu a nebyla tak splněna podmínka zákonnosti ve smyslu Úmluvy.

**Obsah:** Stížnost se týká odsouzení stěžovatele na 15 dnů do vězení za trestný čin výtržnictví, který měl spočívat v tom, že stěžovatel v roce 2012, v období těsně předcházejícím znovuzvolení Putina prezidentem Ruské federace, plivnul na jeho portrét. Stěžovatel se spolu s dalšími účastnil v květnu 2012 akce vyjadřující naděje na konec vlády Vladimira

Putina v Rusku. V rámci akce byly před portrét Vladimira Putina přineseny karafiáty, jako připomínka zvyku klást květiny na hrob zesnulých, a asi po půl hodině trvání akce stěžovatel na portrét Putina plivl. Byl zatčen doma o několik hodin později – soud k jeho odsouzení uvedl, že stěžovatel je vinen „bezohledným nerespektováním společnosti“ a „snižováním cti a vážnosti přímo zvoleného prezidenta Putina“. Soud šesti hlasy k jednomu rozhodl, že byl porušen čl. 10 Úmluvy. Nesouhlasné stanovisko připojil soudce Dědov a odlišné stanovisko soudce Pavli.

**Poznámka:** Soud neměl za to, že jednání stěžovatele naplnilo znaky skutkové podstaty výtržnictví (narušení veřejného pořádku) podle vnitrostátního práva. Plivnutí na portrét prezidenta Putina bylo výrazem politického přesvědčení stěžovatele a nevedlo k žádným politickým nepokojům. Projev stěžovatele nezahrnoval oplzlosti, obtěžování ani poškozování majetku.

**Související judikatura:** rozsudek ze dne 1. 10. 2013, *Cholakov v. Bulharsko*, č. 20147/06, rozhodnutí o nepřijatelnosti stížnosti ze dne 18. 3. 2003, *Lucas v. Spojené království*, č. 39013/02, rozsudek ze dne 15. 1. 2019, *Mătăsaru v. Moldavsko*, č. 69714/16 a 71685/16, rozsudek ze dne 18. 1. 2011, *MGN Limited v. Spojené království*, č. 39401/04, rozsudek ze dne 21. 10. 2014, *Murat Vural v. Turecko*, č. 9540/07, rozsudek ze dne 23. 5. 1991, *Oberschlick v. Rakousko*, (č. 1), č. 20834/92.

**Relevantní ustanovení:** čl. 10 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (svoboda projevu).

### A. L. a ostatní v. Norsko a E. M. a ostatní v. Norsko (stížnosti č. 45889/18 a č. 53471/17)

**Datum rozhodnutí:** 20. ledna 2022

**Závěr:** Z důvodu závažného společného zanedbávání dětí oběma rodiči existuje mezi stěžovatelkou E. M. a jejími dětmi konflikt zájmů.

**Obsah:** Obě stížnosti se týkaly rozhodnutí vnitrostátních orgánů o náhradní péči o nezletilé děti biologických rodičů. Jednak šlo o stížnost na omezení uvalená vnitrostátními orgány na kontakt biologických rodičů a jejich dítěte, poté kdy vznikly pochybnosti o zajištění bezpečí dítěte v jejich péči (A. L. a ostatní), a v druhém případě o zamítnutí žádosti o zrušení umístění do náhradní péče dvou dětí stěžovatelky, rozhodnutí o odnětí stěžovatelčiných rodičovských práv a odmítnutí udělit jí



právo na kontakt s dětmi, v situaci, kdy se vnitrostátní orgány obávaly fyzického i duševního zneužívání dětí (E. M. a ostatní). O obou stížnostech rozhodoval totožný senát soudu, který ve věci A. L. a ostatní dospěl k závěru, že byl porušen čl. 8 Úmluvy, a ve věci E. M. a ostatní k závěru, že nebyl porušen čl. 8 Úmluvy.

**Poznámka:** Soud uvedl ve věci A. L. a ostatní, že ačkoliv bylo rozhodnutí o náhradní péči dobře odůvodněno, vnitrostátní soudy fakticky rozhodly o tom, že dítě bude vyrůstat v pěstounské péči, aniž by zvážily možné alternativy nebo vyvíjely aktivitu za účelem nalezení jiného smírného řešení. Na druhou stranu ve věci E. M. a ostatní soud dospěl k závěru, že zásah do práv stěžovatelky byl nezbytný. Samotné názory dětí i odkazy vnitrostátního soudu na závažné zanedbávání, násilí rodičů vůči dětem i mezi rodiči navzájem, fyzické a sexuální zneužívání dětí vedly soud k závěru, že vnitrostátní rozhodnutí byla formulována na základě existence závažných rizik pro děti. Soud také zmínil, že stěžovatelka sama situaci dále zhoršovala, když zveřejňovala na internetu citlivé osobní informace, čímž vytvořila pro své děti dodatečnou stresovou situaci.

**Související judikatura:** rozsudek ze dne 17. 12. 2019, *A. S. v. Norsko*, č. 60371/15, rozsudek Velkého senátu ze dne 10. 12. 2021, *Abdi Ibrahim v. Norsko*, č. 15379/16, rozsudek ze dne 10. 3. 2020, *Hernehult v. Norsko*, č. 14652/16, rozsudek ze dne 11. 12. 2006, *Io-sub Caras v. Rumunsko*, č. 7198/04, rozsudek ze dne 19. 11. 2019, *K. O. a V. M. v. Norsko*, č. 64808/16, rozsudek ze dne 22. 12. 2020, *M. L. v. Norsko*, č. 64639/16, rozsudek ze dne 10. 3. 2020, *Pedersen a ostatní v. Norsko*, č. 39710/15, rozsudek Velkého senátu ze dne 10. 9. 2019, *Strand Lobben a ostatní v. Norsko*, č. 37283/13.

**Relevantní ustanovení:** čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na respektování rodinného a soukromého života).

## Sabani v. Belgie (stížnost č. 53069/15)

**Datum rozhodnutí:** 8. března 2022

**Závěr:** Zatčení a spoutání stěžovatelky policií v jejím bytě postrádalo zákonný základ.

**Obsah:** Stížnost se týká zatčení stěžovatelky policií v jejím bytě, poté kdy policii sama otevřela a byl jí předán příkaz k opuštění země spolu s rozhodnutím o jejím držení na určeném místě. Stěžovatelka je státní příslušnice Srbska, která přijela do Belgie v roce 2009 spolu s dcerou, aby se zde připojila ke svému

muži. Stěžovatelka podala několik neúspěšných žádostí o azyl a o povolení k pobytu, které byly všechny zamítnuty a následovány příkazy k vyhoštění. V březnu 2015 byl vydán další příkaz k vyhoštění, spolu s rozhodnutím o držení stěžovatelky na určeném místě. Cizinecká policie pověřila městskou policii zjištěním, zda stěžovatelka uposlechla předchozího příkazu k vyhoštění, a pokud ne, aby zajistila její zatčení. Policie dorazila na určenou adresu, kde jim otevřela stěžovatelka, policisté ji zatkli, spoutali a odvezli do detenčního centra v Bruggách. Stěžovatelka před vnitrostátními soudy uváděla, že policie vnikla do jejího bytu a spoutala ji v rozporu s čl. 8 Úmluvy. Vnitrostátní soudy ale dospěly k závěru, že policie neprováděla domovní prohlídku, ale standardní zjišťovací úkony, přičemž z ničeho nevyplývalo, že by vyrazila dveře nebo použila násilí, aby se dostala do bytu stěžovatelky. Spoutání stěžovatelky bylo podle jejich názoru důvodné, s ohledem na to, že stěžovatelka nerespektovala předchozí rozhodnutí o vyhoštění a byla tak obava, že by uprchla. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 8 Úmluvy.

**Poznámka:** Soud konstatoval, že ve světle argumentů obou stran vyšlo najevo, že policie přišla ke stěžovatelce do bytu bez předchozího ohlášení, za účelem zjištění její přítomnosti zde. Stěžovatelka předložila skutečnosti, z nichž *prima facie* vyplýval policejní zásah v jejím domově, což vláda členského státu přesvědčivě nevyvrátila. Vláda členského státu také nikdy nezmínila žádný zákonný základ, na němž bylo založeno stěžovatelčino zatčení při této příležitosti. Zásah do práva stěžovatelky neměl zákonný základ, nehledě na to, že vláda neprokázala nezbytnost spoutání stěžovatelky při této příležitosti.

**Související judikatura:** rozsudek ze dne 8. 12. 2020, *Bostan v. Moldavsko*, č. 52507/09, rozsudek ze dne 18. 5. 2017, *Bože v. Litva*, č. 40927/05, rozsudek ze dne 9. 6. 2005, *Fadeyeva v. Rusko*, č. 55723/00, ECHR 2005 IV, rozsudek ze dne 11. 4. 2013, *Firoz Muneer v. Belgie*, č. 56005/10, rozsudek ze dne 15. 10. 2013, *Gutsanovi v. Bulharsko*, č. 34529/10, ECHR 2013 (výňatky), rozsudek ze dne 16. 5. 2019, *Halabi v. Francie*, č. 66554/14, rozsudek ze dne 30. 6. 2020, *Muhammad Saqawat v. Belgie*, č. 54962/18.

**Relevantní ustanovení:** Čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na respektování rodinného a soukromého života).

Zpracovala: Pavla Boučková